

Representantforslag 28 S

(2009–2010)

fra stortingsrepresentantene Sonja Irene Sjøli, Elisabeth Aspaker, Bent Høie, André Oktay Dahl og Anders B. Werp

Dokument 8:28 S (2009–2010)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sonja Irene Sjøli, Elisabeth Aspaker, Bent Høie, André Oktay Dahl og Anders B. Werp om innføring av obligatorisk dødsstedsundersøkelse ved alle tilfeller av plutselig og uventet spedbarnsdød

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne viser til at det i lang tid har blitt diskutert om det bør innføres obligatorisk eller frivillig dødsstedsundersøkelse når spedbarn dør uventet. Fra de rettsmedisinske fagmiljøene har det vært gitt helt entydige signaler om at obligatoriske dødsstedsundersøkelser både vil kunne medvirke til å forhindre nye dødsfall, ved at fagmiljøene får mer kunnskap om risikofaktorer i spedbarns omgivelser, og styrke barns rettsikkerhet ved at de tilfellene av overgrep eller mishandling som finner sted, blir avdekket. For foreldre som opplever det svært tragiske i at deres barn dør plutselig og uventet, vil det også være viktig å fastslå hvorfor barnet deres døde. Dette vil med sikkerhet fjerne tvil som kan oppstå om de selv kunne ha gjort noe annerledes, og fastslå at det ikke er grunn til å mistenke at det har forekommet mishandling eller omsorgssvikt. Innføring av en frivillig ordning med dødsstedsundersøkelse, slik Regjeringen har hatt til ulike utredninger over flere år, medfører at foreldre i en fortvilet situasjon må ta stilling til om det skal foretas en slik undersøkelse. Dette valget kan få konsekvenser langt utover de som er åpenbare der og da. Det å få visshet om at en selv ikke gjorde noe feil kan virke lite viktig i den aktuelle situasjonen, men vil kunne være betryggende på lengre sikt når sorgen ikke er like altoverskyggende.

Forslagsstillerne viser videre til Dokument nr. 8:85 (2008–2009), fremmet av stortingsrepresentantene Sonja Irene Sjøli, Inge Lønning, André Oktay Dahl og Elisabeth Aspaker, hvor det på tilsvarende måte ble foreslått å innføre obligatorisk dødsstedsundersøkelse ved plutselig og uventet spedbarnsdød. I Innst. S. nr. 309 (2008–2009), på side 1, uttrykte justiskomiteens medlemmer fra regjeringspartiene at de var "samd med forslagsstillerne i at obligatorisk dødsstedsundersøking ved plutselig spedbarnsdød ville vore eit godt tiltak for å avdekke og kjempe mot vald og overgrep i nære relasjonar, men viser til svarbrev frå statsråd Knut Storberget, datert 12. mai 2009 (vedlagt), der det framgår at dette vil vera grunnlovsstridig". Forslagsstillerne har ikke registrert at spørsmål om en eventuell grunnlovsstrid har vært utredet nærmere, og er av den oppfatning av at de utredninger som har vært foretatt om grunnlovmessigheten av spørsmålet, ikke er tilstrekkelig til å belyse alle sider ved saken. Det fremstår som et paradoks for forslagsstillerne at obduksjon ved plutselig og uventet spedbarnsdød er obligatorisk, mens det ikke er anledning til å undersøke dødsstedet hvis ikke det er en konkret mistanke om et kriminelt forhold. At integritetskrenkelsen som en obduksjon medfører skal være mindre inngripende enn en undersøkelse av dødsstedet, synes lite rimelig. Det kan stilles spørsmål ved om en bolig skal være mer beskyttelsesverdig etter Grunnloven enn et dødt barn.

Forslagsstillerne har merket seg at Regjeringen over flere år har nedsatt ulike utvalg, med ulike mandater og sammensetninger, uten at det har kommet konkrete forslag til hvordan en frivillig ordning skal utformes. Et slikt frivillig tilbud ble anbefalt av regjeringspartienes medlemmer i justiskomiteen ved nevnte behandling av Dokument nr. 8:85 (2008–2009), med stipulert ikrafttredelse 1. juli 2009. Året er nå snart omme, og så langt forslagsstillerne er

kjent med, er det ikke mulig å anslå med særlig grad av sikkerhet når dette frivillige tilbudet vil være etablert. Forslagsstillerne vil understreke at et frivillig tilbud etter deres mening vil ha en rekke svakheter sammenlignet med en obligatorisk ordning.

For forslagsstillerne er det viktig å understreke at det store flertallet av plutselige og uventede barnedødsfall ikke skyldes omsorgssvikt eller mishandling. Dette faktum kan imidlertid ikke medføre at hensynet til de barna som faktisk blir utsatt for dette, ikke vektlegges. Det vil også være viktig for søsken eller andre i nærhet til dem som har blitt utsatt for omsorgssvikt at disse tilfellene blir avdekket, så de ikke må stå i fare for å oppleve det samme. I lys av Regjeringens uttalte ønske om å styrke barns rettsikkerhet håper forslagsstillerne at regjeringspartienes

nye stortingsgrupper vil behandle denne saken med åpne sinn og en løsningsorientert tilnærming.

Forslag

Forslagsstillerne vil på denne bakgrunn fremme følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag for Stortinget om innføring av obligatorisk dødsstedsundersøkelse ved alle tilfeller av plutselig og uventet død i sped- og småbarnsalder.

1. desember 2009